

30 mai 2014 nr. 06-2/33

AVIZ

în temeiul art.24 alin.(2) din

Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la avocatul poporului (Ombudsmanul)
privind lichidarea încălcărilor drepturilor garantate de
art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova
(dreptul la viață, integritate fizică și psihică)

În cadrul activității Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, la data de 28.05.2014 funcționarii Centrului pentru Drepturile Omului Gheorghe Bosâi și Iurie Dubenco au efectuat o vizită preventivă la Penitenciarul nr. 13, situat în mun. Chișinău.

Scopul vizitei s-a axat pe monitorizarea condițiilor de detenție în celula nr. 46 Blocul nr. 2.

La momentul vizitei în celula dată era plasat un deținut care a înaintat plîngere vizavi de supunerea intenționată unui tratament inuman și degradant prin deținerea în condiții neadecvate de detenție, fiindu-I cauzate suferințe psihice de o intensitate sporită. Suprafața celulei nu era indicată, potrivit informațiilor din penitenciarul nr. 13 suprafața fiind de 9,87 m.p.

Referitor la condițiile de detenție din celula dată s-au constatat următoarele:
Lumina naturală pătrunde cu dificultate, fereastra fiind îngrădită cu 4 rînduri de gratii metalice. În nișa ferestrei este prezent praf și puf de plop, care pătrunde ușor în celulă, nefiind luate măsuri pentru aspirarea acestor deșeuri.

Totodată, condițiile sanitar igienice din celula 46 nu corespund prevederilor **art. 225 Cod de executare**, care stipulează că încăperile destinate cazării deținuților trebuie să corespundă exigențelor de sănătate și igienă stipulate în normativele de construcții ale Republicii Moldova, inclusiv privind volumul, spațiul, iluminatul, încălzitul și ventilarea:

a. Astfel deși pereții celulelor erau văruiți cosmetic, podelele sunt reci, de beton, iar faptul amplasării celulei în subsol constituie un risc de îmbolnăvire de tuberculoză;

b. O carență importantă o constituie faptul că robinetul, care asigură celula cu apă potabilă este situat imediat deasupra veceului, apele scurse din acesta fiind deversate direct în veceu și servește la evacuarea apelor reziduale. Astfel din acest robinet deținuții iau apă potabilă, își mențin igiena personală și își spală vesela;

e. Deținuții nu sunt asigurați cu saltele, lenjerie de pat;

Reieșind din cele constatate, menționăm și faptul că prevederile standardelor internaționale în domeniu, care stipulează condiții minime de detenție, în toate locurile unde deținuților li se cere să lucreze sau să trăiască, ferestrele trebuie să fie suficient de mari pentru a permite deținuților să citească sau să scrie fără să le fie afectată vederea, beneficiind de lumină naturală în condiții normale. Aceleași cerințe se referă și la lumina artificială. Totodată, ferestrele vor fi astfel construite, încât să permită pătrunderea aerului proaspăt în celulă.

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a condamnat Republica Moldova pentru violarea art.3 al CEDO pentru încălcări similare celor atestate și în instituția nominalizată. De asemenea în **Rapoartele Comitetului European de Prevenire a Torturii**, bazate pe vizitele repetate efectuate în această instituție penitenciară în de mai multe ori , precum și în avizele avocatului parlamentar, înaintate pentru a fi luate măsuri spre ameliorarea condițiilor de detenție în acest penitenciar, s-a atras atenție asupra faptului că condițiile de detenție pot fi calificate ca și degradante și inumane. Cauza **Ostrovari v. Moldova**¹ exemplifică situația similară reflectată în cazurile de condamnare a Republicii Moldova pentru violarea art. 3 CEDO, unde Ostrovari a fost deținut perioade mici în penitenciarul dat în condiții similare celor atestate în celula nr. 46.

De asemenea în CpDOM a parvenit o petiție din partea unui condamnat care este deținut în celula nr. 46 și care menționează că anterior a mai fost deținut în această celulă, urmare a cărui fapt printr-o hotărîre a Judecătoriei sectorului Centru (dosar nr. 2-4109/13) a fost stabilit faptul că deținerea condamnatului în celula nr.46 a Penitenciarului nr.13 din Chișinău reprezintă o încălcare a drepturilor fundamentale, prevăzute de art. 24 din Constituția Republicii Moldova și art. 3 CEDO.

¹ 89. Având în vedere efectele cumulative ale condițiilor din celulă, lipsa asistenței medicale depline, expunerea la fumul de țigară, hrana inadecvată, termenul petrecut în detenție și impactul specific pe care aceste condiții le-ar fi avut asupra sănătății reclamantului, Curtea consideră că suferințele îndurate de reclamant depășesc nivelul inevitabil inerent detenției și constată că suferințele care au urmat au depășit nivelul de severitate în sensul articolului 3 al Convenției.

90. Prin urmare, Curtea constată că condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 a reclamantului Ostrovari au fost contrare articolului 3 al Convenției.

Reieșind din cele constatate în timpul vizitei și în scopul ameliorării situației deținuților și garantării respectării dreptului constituțional la securitatea fizică și psihică garantat de art. 24 din Constituția Republicii Moldova, conducându-mă de prevederile art. 24 alin. (2) din *Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la avocatul poporului (Ombudsmanul)*:

Recomand:

A sista activitatea celulei nr. 46, până la reamenajarea acesteia potrivit standardelor în vigoare ce țin de asigurarea condițiilor de detenție, în special amenajarea blocului sanitar, a unei chiuvete pentru apă potabilă, precum și menținerea doar a două paturi în locul celor 2 paturi duble .

Asupra rezultatelor examinării și măsurilor întreprinse pe marginea prezentului aviz solicităm respectuos de a ne informa în termen de 30 de zile, în conformitate cu prevederile alin.(3) art.27 al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la avocatul poporului (Ombudsmanul).

Anexe:

Plîngerea deținutului Draguțan Veaceslav

Hotărîrea Judecătoriei Centru (dosar nr. 2-4109/13)

Cu respect,

***/semnat/ Anatolie Munteanu
Directorul Centrului
pentru Drepturile Omului***

***Doamnei Ana Dabija
Directorul Departamentului Instituțiilor Penitenciare***

tel.(022) 234-800